

Asia: VN/17928/2024

Hallituksen esitysluonnos perusopetuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko teillä lausuttavaa esityksen 29 pykälään koskien puhelimia ja muita mobiililaitteita?

-

Onko teillä lausuttavaa esityksen 36 d pykälään koskien puhelimia ja muita mobiililaitteita?

-

Onko teillä muita huomioita puhelimia ja muita mobiililaitteita koskeviin ehdotuksiin?

Suomen Liikunnan Alueet ry ja liikunnan aluejärjestöt haluavat muistuttaa kännykkävapaiden välituntien merkityksestä kouluarjessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee parhaillaan hallitusohjelman mukaisesti lakiesitystä puhelimen käytön rajoittamisesta perusopetuksen kouluissa sekä lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa. Toivomme, että lakiesityksessä otetaan huomioon myös välitunnit.

Nykyainsäädännön mukaan koulut ja oppilaitokset voivat jo kieltää järjestyssäännöissään puhelimen käytön oppituntien aikana. Koko päivän kestävä kännykkäkielto ei vielä nykyään ole mahdollista, sillä välttämätön yhteydenpito esimerkiksi huoltajaan on sallittava.

Toivomme, että opetus- ja kulttuuriministeriö ottaa huomioon välituntien merkityksen valmistellessaan lakiesitystä puhelimen käytön rajoittamisesta. Itä-Suomen yliopiston teettämässä tutkimuksessa tultiin samaan tulokseen kuin monissa aiemmissa tutkimuksissa: ”Välitunnin viettäminen tehostaa oppimista ja antaa mahdollisuuden muun muassa liikkumiseen ja vapaaseen vuorovaikutukseen koulupäivän aikana” (H. Kangasniemi & J. Koskinen, Itä-Suomen yliopisto 19.4.2022). Kännykkä vie valitettavan usein huomion ja passiivinen paikallaan olo jatkuu oppituntien jälkeen. Tämä on haitallista fyysisen terveyden näkökulmasta sekä se heikentää myös oppimista edistävää vireystilaa ja keskittymiskykyä. Lyhyetkin liikuntahetket ja tauot, joissa lapset purkavat energiaansa ja osallistuvat leikkiin tai liikuntaan, parantavat huomattavasti heidän kykyään keskittyä

ja oppia oppitunneilla. Välitunnit ovat olennainen osa koulupäivää, jonka merkitystä ei voida korvata.

Pyydämme Teitä huomioimaan aktiivisten välituntien merkitys tehdessänne päätöksiä kännykkäkiellosta ja puhelinten käytön rajoittamisesta. Toivomme, että oppilaiden hyvinvointi ja oppimistulokset asetetaan etusijalle, ja että puhelimen käytön rajoittaminen laajennetaan koskemaan myös välitunteja. Näin voimme varmistaa, että lapset ja nuoret saavat mahdollisimman hyvät edellytykset sekä oppimiseen että terveelliseen kasvuun ja kehitykseen.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 41 a-d ja 42 d pykäläin koskien aluehallintovirastojen laillisuusvalvontaa?

-

Onko teillä muita huomioita aluehallintovirastojen laillisuusvalvontaa koskeviin ehdotuksiin?

-

Onko teillä lausuttavaa esityksen 2 pykälään koskien liikunnallisen elämäntavan lisäämistä esi- ja perusopetuksen tavoitteisiin?

Suomen Liikunnan Alueet ry ja liikunnan aluejärjestöt kannattavat lämpimästi liikunnallisen elämäntavan lisäämistä esi- ja perusopetuksen tavoitteisiin.

Ensiksi olisi tärkeää määrittää, että mitä tuo liikunnallinen elämäntapa tarkoittaa. Tältä osin haluamme painottaa, että liikunnallisen elämäntavan edistämässä keskeistä on fyysisen toimintakyvyn tukeminen, pitkäkestoisen istumisen vähentäminen ja liikkeen lisääminen arkeen. Koulupäivissä tämä toteutuu monipuolisesti: aktiiviset välitunnit, toiminnallinen oppiminen ja ergonomiset ratkaisut, kuten seisomapöydät, tuovat liikkumista osaksi oppilaiden arkea. Oppilaita kannustetaan aktiivisiin siirtymiin ja ulkona oppimiseen, mikä tukee hyvinvointia ja oppimista.

Vanhempien, yhteisöjen ja urheiluseurojen kanssa tehtävä yhteistyö sekä perheliikuntatapahtumat vahvistavat liikunnan asemaa myös koulun ulkopuolella. Monipuolinen liikuntakasvatus tarjoaa mahdollisuuksia kokeilla eri lajeja, kun taas oppilaiden itsearviointi ja henkilökohtaiset tavoitteet lisäävät motivaatiota. Opettajien esimerkki ja jatkuva koulutus ovat ratkaisevassa roolissa.

Esi- ja perusopetuksen toimintaympäristöä kehitetään aktiivisuutta tukevaksi esimerkiksi liikuntavälineiden saatavuuden ja monikäyttöisten tilojen avulla. Liikuntaa tuetaan myös palkitsemisella, yhteisöllisillä haasteilla ja oppilaiden osallistamisella, esimerkiksi vertaisohjaajina toimimisella. Tavoitteena on lisätä liikettä ja luoda pohja liikunnalliselle elämäntavalle.

Onko teillä muita huomioita liikunnallista elämäntapaa koskevaan ehdotukseen?

-

Onko teillä lausuttavaa perusopetuslain säädöshuoltoa koskeviin ehdotuksiin?

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[Avoin kirje päättäjille kansanedustajat 10092024.pdf](#)

Pekkola Heidi

Suomen Liikunnan Alueet ry - Suomen Liikunnan Alueet ry on Liikunnan aluejärjestöjen palvelu- ja yhteistyöjärjestö.